

Ekonom: Podpořme vědu a nutné reformy

Mimořádné příjmy z privatizace nesmíme »projíst«, ale je nutné je investovat systémově – ať už třeba do nezbytné penzijní reformy či reformy zdravotnictví nebo do podpory vzdělávání, vědy a jejího spojení s praxí. To je privatizační recept ekonomy Jana Hanouska z CERGE – EI. »Zní to jako klišé, většina ekonomů i politiků se na tom shodne. Ale kdo někdy sledoval jednání o rozpočtu, ví, že politická praxe pak má k těmto zásadám hodně daleko,« říká Hanousek.

* HN: Co je příkladem systémových investic?

Neříkám to proto, že sám ve školství pracuji – ale určitě třeba podpora vzdělanosti. Podpořme vědu, výzkum, rozvoj internetu. Často to nemusí být velké peníze, ale mohou věci nastartovat.

* HN: Má smysl podporovat podnikání?

Je dobré podporovat například společné projekty univerzit a podnikatelů. Když nechceme, aby se u nás stavěly jen montovny, tak musíme »chytřejší« podnikání nějak přitáhnout. Rozvíjet se dá třeba patentový výzkum. Stát by měl zkrátka mimořádné příjmy z privatizací investovat do dalšího růstu. Případně na nezbytnou nápravu některých systémových opatření, jež mají své kořeny v minulosti.

* HN: Čili především do penzijní a zdravotnické reformy.

To je nezbytné. Ale rozumné je investovat například i do snížení nezaměstnanosti. Samozřejmě opět systémově, má smysl vytvářet perspektivní pracovní místa. I když to zní třeba levicově, umím si představit i podporu regionálního rozvoje. Zkrátka všeho, co přináší trvalejší růst.

* HN: Velký díl peněz z privatizace by měl jít na dopravní infrastrukturu – na opravu a výstavbu silnic, dálnic. To také vypadá jako systémová podpora.

Jistě, dá se to tak brát. Ale zároveň proti tomu vyrůstá i otázka: Nelepí tím stát zase jen díry, které v investicích do dopravy sám způsobuje svými nesystémovými kroky?

* HN: Co máte na mysli?

Například peníze za dálniční známky nebo spotřební daň za benzín nejdou tam, kam by měly – to znamená zpět do dopravy. Místo, aby stát napravil tuhle chybu, může ji naopak konzervovat tím, že bude brát peníze z mimořádných zdrojů.

* HN: Měla by ještě platit v privatizaci nějaká tabu – například takzvané strategické zájmy státu?

V podstatě ne. Mohou být jen některé specifické případy – například v případě společnosti ČEZ. Stát se asi sotva může vzdát kontroly nad jadernými elektrárnami.

* HN: A poukazy na »rodinné stříbro« – třeba u Budějovického Budvaru?

Samozřejmě, že Budvar už mohl být dávno zprivatizován.